

Przedsiębiorstwo Usługowe "GEOGRAF"
41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 30/34



tel. 785 917 969 www.pugeograf.pl geograf10@poczta.onet.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA ZABRZE DLA TERENÓW POŁOŻONYCH W REJONIE
UL. SREBRNEJ I UL. MIELŻYŃSKIEGO – 1 etap



Autor: dr Jerzy Wach
mgr Monika Wach

Dąbrowa Górnicza, kwiecień 2024 r.

Spis treści

	str.
1. WSTĘP.	3
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	4
2.1. Zawartość projektowanego dokumentu	4
2.2. Cele projektowanego dokumentu	6
2.3. Powiązania z innymi dokumentami	11
2.4. Przeznaczenie terenów	12
2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie	13
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)	18
3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	18
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	30
3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	35
3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	36
3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko	40
4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	47
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	47
4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.	48
5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	49
6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	50
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	51
8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	52
9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	54
10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU	59

Oświadczenie Autora

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U.2023.0.977) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz.U.2023.0.40). W oparciu o powyższe ustawy Rada Miasta Zabrze podjęła w dniu 17.10.2022 r. uchwałę w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ul. Srebrnej i ul. Mielżyńskiego”*.

Podstawą prawną opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ul. Srebrnej i ul. Mielżyńskiego – 1 etap” jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094).

Niniejszą prognozę wykonano na zlecenie Urzędu Miasta Zabrze dla potrzeb projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 27.03.2024 r. (znak: WOOŚ.411.44.2024.PB) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gliwicach pismem z dnia 22.03.2024 r. (znak: NS-ZNS.9022.2.11.2024.1).

W opracowaniu na początku rozdziałów i podrozdziałów przytoczono dosłowne brzmienie właściwego fragmentu ustawy, do którego odnosi się tekst zawarty w danym rozdziale.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość projektowanego dokumentu

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny dzielnicy Maciejów w Zabrze położone w rejonie ul. Srebrnej i ul. Mielżyńskiego obejmującego obszar Kąpieliska Leśnego.

Projekt planu obejmuje:

- 1) treść uchwały;
- 2) załącznik nr 1 - rysunek planu w skali 1 : 1000;
- 3) załącznik nr 2 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu niniejszego planu w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu;
- 4) załącznik nr 3 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania zgodnie z przepisami o finansach publicznych;
- 5) załącznik nr 4 – dane przestrzenne.

W treści uchwały zawarto słowniczek pojęć użytych w uchwale.

Przedmiotem ustaleń projektu planu są:

- 1) ustalenia ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 2) ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 3) ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4) ustalenia dotyczące wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, terenów imprez masowych oraz rozmieszczenia inwestycji celu publicznego;
- 5) ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy;
- 6) ustalenia dotyczące scalania i podziału nieruchomości;
- 7) ustalenia dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury komunikacyjnej;
- 8) ustalenia dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej;
- 9) ustalenia dotyczące tzw. obszarów innych (szczególnych);
- 10) ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania.

W podrozdziałach 2.4 i 2.5 podano w sposób skrótowy nowe przeznaczenie terenów zaproponowane w projekcie planu oraz ustalenia dotyczące zasad funkcjonowania obszaru.

2.2. Cele projektowanego dokumentu

Rozwój zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze związany jest z szeregiem uwarunkowań wynikających zarówno ze stanu istniejącego przedmiotowego terenu, polityki przestrzennej zawartej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta jak również stanu i funkcjonowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Istotny wpływ na zmiany zagospodarowania przestrzennego Miasta wywierało do niedawna górnictwo węgla kamiennego, a po zaniechaniu wydobywania węgla na znacznym obszarze Miasta, konieczność uporządkowania i zagospodarowania terenów pogórnich i przemysłowych. Znaczącym elementem jest także budowa autostradowych szlaków komunikacyjnych w sąsiedztwie Zabrze oraz dynamicznie zachodzące zmiany związane ze zmianą struktury gospodarczej Zabrze (rys. 1). Powyższe czynniki znajdują swoje odzwierciedlenie w tworzonych obecnie projektach planów zagospodarowania przestrzennego Miasta.

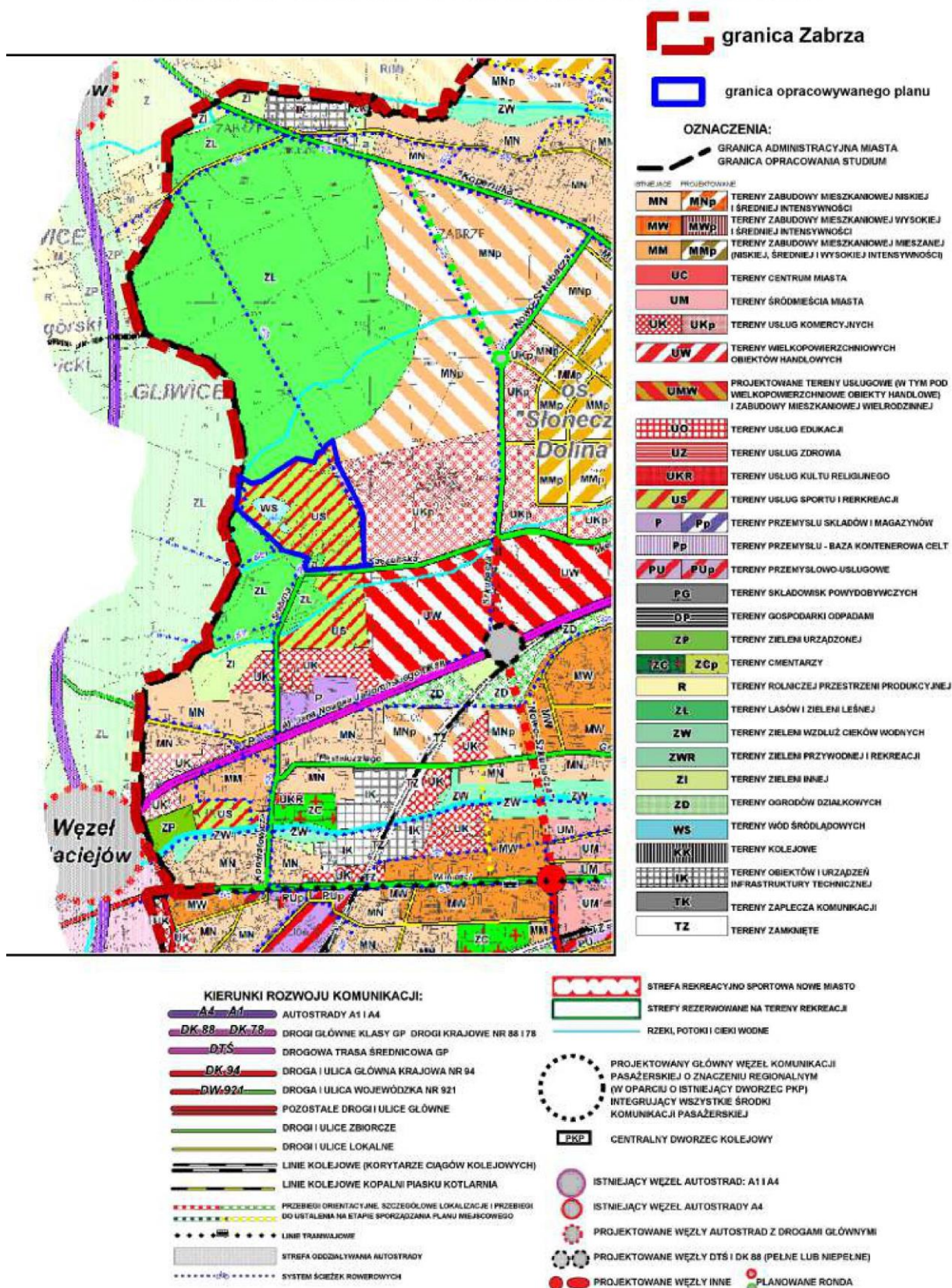
Opracowywany projekt planu przewiduje przeznaczenie znacznych powierzchni pod tereny związane z turystyką, sportem i rekreacją. Funkcje te generują nieznaczne uciążliwości dla terenów sąsiednich, co ma istotne korzystne znaczenie dla przylegającego od wschodu rozległego kompleksu obiektów szpitalnych.

Wschodnia część terenu we wcześniejszych latach była użytkowana rolniczo z dużym udziałem łąk i pastwisk, natomiast część zachodnia stanowiła fragment rozległych powierzchni leśnych. Występujące powierzchnie wodne „Kąpieliska Leśnego” są pozostałością po eksploatacji glin i żwirów. Prowadzona na obszarze wcześniejsza działalność gospodarcza doprowadziła do częściowej degradacji obszaru, po której nastąpiła najpierw samorzutna a następnie celowa jego rekultywacja (rys. 2, 3).

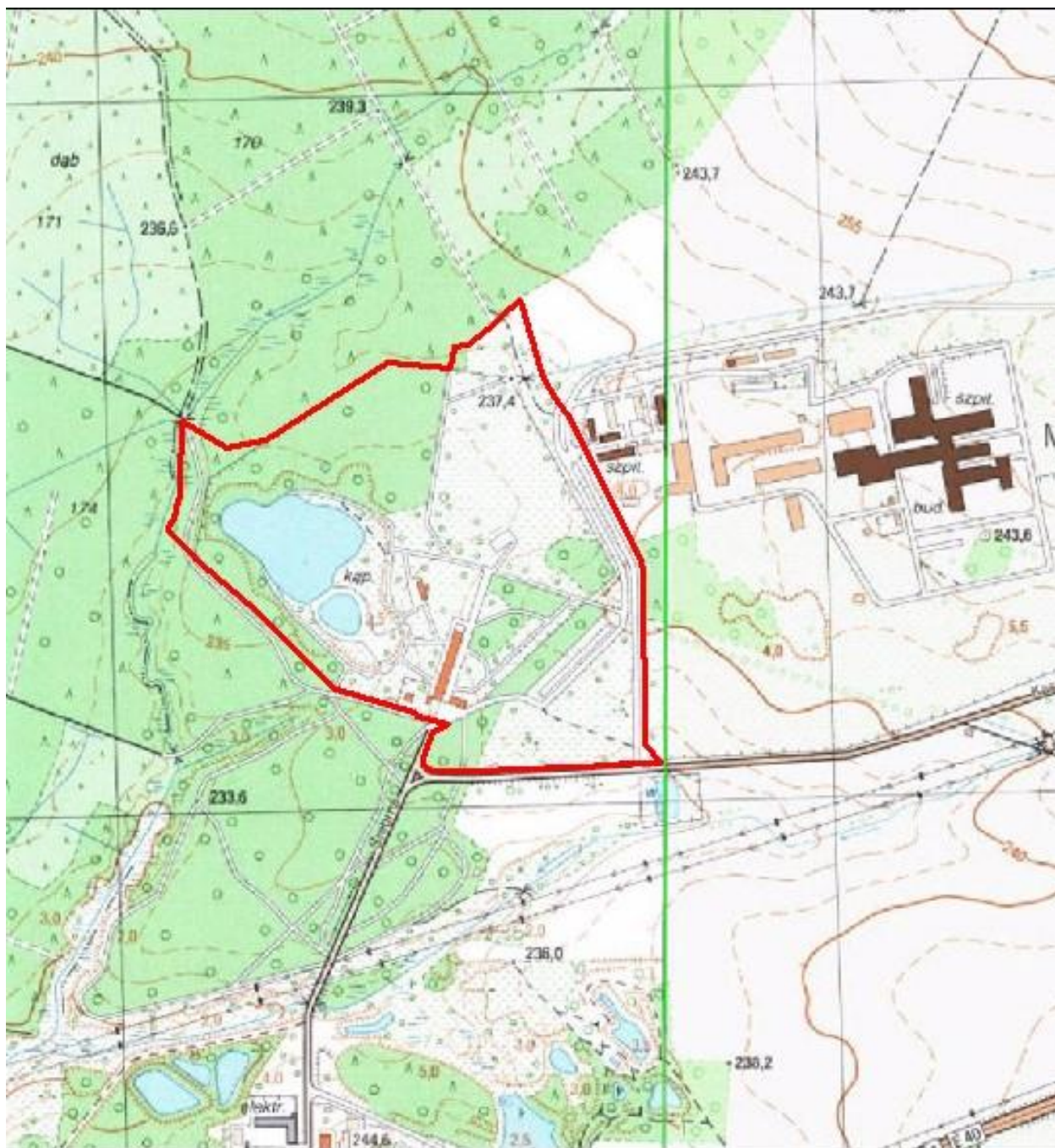
Celem opracowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zatem uporządkowanie dotychczasowego zagospodarowania przestrzennego terenu i ustalenie nowych niezbędnych warunków zagospodarowania wynikających także ze zmian koncepcji zagospodarowania Miasta oraz doprowadzenie ustaleń obowiązujących na obszarze objętym projektem planu do zgodności z aktualnym stanem prawnym (rys. 4).

Projekt planu obejmuje tereny o powierzchni łącznej ok. 27,72 ha.

WYRYS ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZABRZA



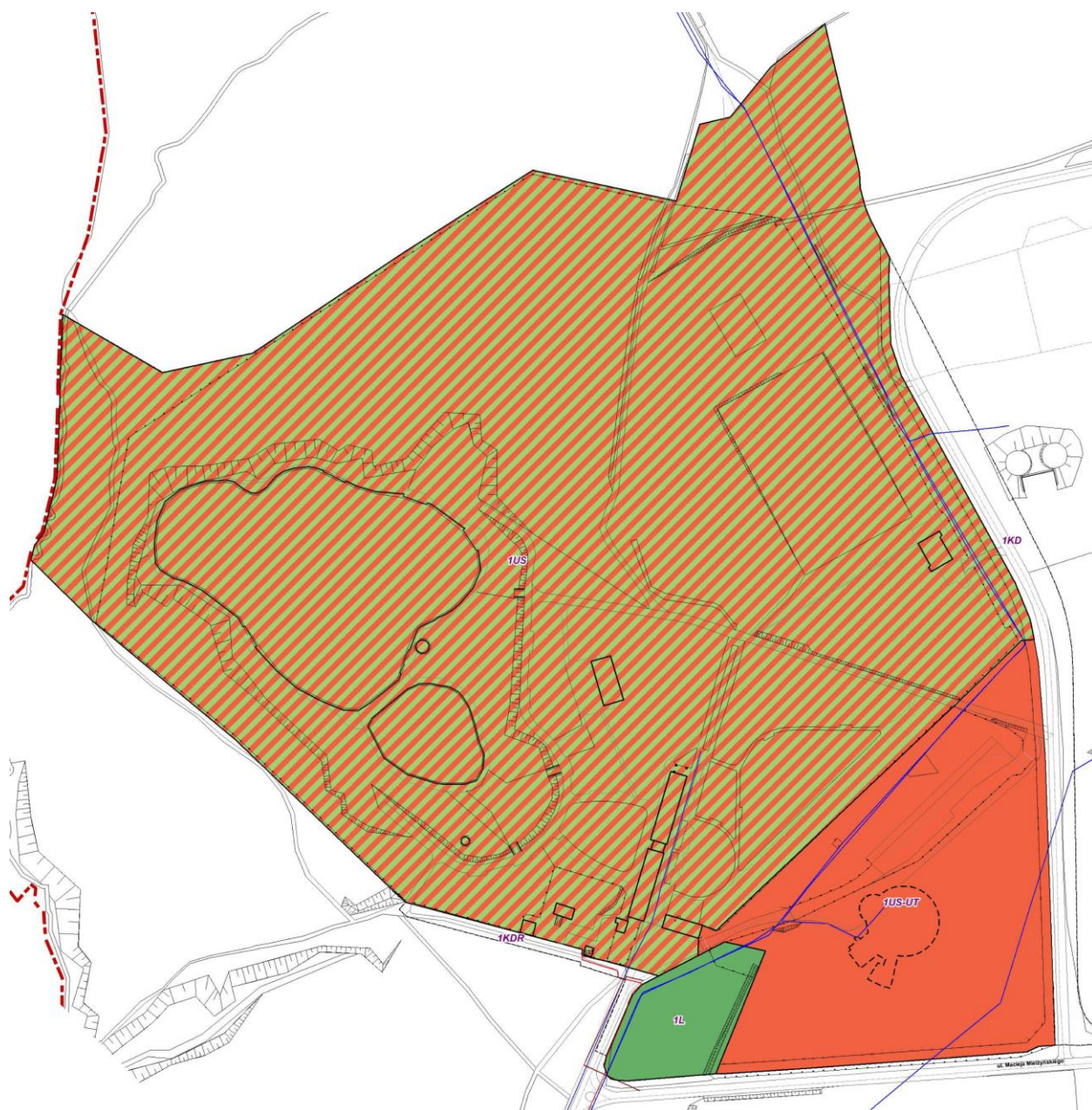
Rys. 1. Obszar objęty projektem MPZP na mapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze (2011 r.).



Rys. 2. Otoczenie obszaru objętego projektem MPZP na mapie topograficznej.
Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://maps.google.pl>



Rys. 3. Otoczenie obszaru objętego projektem MPZP na ortofotomapie.
Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://geoportal.gov.pl>



Rys. 4. Rysunek projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego: US – teren usług sportu i rekreacji; US-UT – teren usług sportu i rekreacji – teren usług turystyki; L – teren lasu; KD – teren drogi dojazdowej; KDR – teren drogi wewnętrznej pieszo-rowerowej.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt Planu opracowany został w powiązaniu z:

- 1) Prognozą oddziaływania projektu Planu na środowisko;
- 2) Opracowaniem ekofizjograficznym Miasta Zabrze (2020 r.);
- 3) Uchwałą Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze*;
- 4) Uchwałą Nr LVI/807/22 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 października 2022 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ul. Srebrnej i ul. Mielżyńskiego”*.

2.4. Przeznaczenie terenów

Przedstawiony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmienia przeznaczenie terenów przyjęte dotychczasowymi uchwałami Rady Miejskiej i ustala nowe. Szczegółowy opis znajduje się w projekcie uchwały. Poniżej podano w sposób skrócony poszczególne wydzielania terenów:

- | | |
|-----------------|--|
| US | przeznaczenie podstawowe: teren usług sportu i rekreacji;
przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura komunikacyjna;
infrastruktura techniczna; zieleń urządzona; |
| US-UT-UK | przeznaczenie podstawowe: teren usług sportu i rekreacji; teren usług turystyki;
przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura komunikacyjna;
infrastruktura techniczna; zieleń urządzona; |
| L | przeznaczenie podstawowe: teren lasu;
przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura komunikacyjna;
infrastruktura techniczna; |
| KD | przeznaczenie podstawowe: infrastruktura komunikacyjna – droga dojazdowa;
przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna; zieleń izolacyjna; |
| KDR | przeznaczenie podstawowe: infrastruktura komunikacyjna – droga wewnętrzna pieszo-rowerowa;
przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna; zieleń izolacyjna. |

2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie

W celu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zapewnienia bezpieczeństwa ludzi w projekcie planu zawarto ustalenia sformułowane w postaci zasad zagospodarowania terenu. Poniżej przytoczono treść tych ustaleń w brzmieniu dosłownym, skróconym lub w postaci krótkiego omówienia znaczenia konkretnych ustaleń dla problemu, w którym zostały przytoczone.

A. Ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania ładu przestrzennego

Ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania ładu przestrzennego zawarto w ustaleniach szczegółowych w zależności od przeznaczenia terenu. I tak dla terenów:

1) US i US-UT

- a) ustala się realizację właściwej dla funkcji zabudowy;
- b) nakazuje się stosowanie materiałów elewacyjnych w postaci cegły klinkierowej, i/lub tynki, i/lub inne materiały w połączeniu z wyżej wymienionymi materiałami;
- c) nakazuje się stosowanie kolorystyki:
 - dla elewacji stonowane odcienie beżu, grafitu, bieli, szarości;
 - dla pokryć dachowych odcienie czerwieni, brązu, grafitu, czerni.

2) L

- a) dopuszcza się realizację zabudowy związanej z obsługą gospodarki leśnej;
- b) dopuszcza się lokalizowanie budynków parterowych z poddaszem użytkowym bez podpiwniczenia;
- c) dopuszcza się organizowanie ścieżek dydaktycznych itp.

B. Ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Ustalenia dotyczące ochrony środowiska zawarto w ustaleniach szczegółowych w zależności od przeznaczenia terenu. I tak dla terenów:

1) US i US-UT

- a) zakazuje się prowadzenia działalności stanowiącej źródło ponadnormatywnej emisji zanieczyszczeń;
- b) nakazuje się przyjęcie dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla **terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej** (tj. 55 dB (dość) i 45 dB (noc));
- c) nakazuje się prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z zasadami przyjętymi w gminie oraz przepisami odrębnymi.

C. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W powyższym zakresie nie występują żadne obiekty ani obszary podlegające ochronie.

D. Ustalenia dotyczące wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, terenów imprez masowych oraz rozmieszczenia inwestycji celu publicznego:

1. Ustalono, iż przestrzeń publiczną stanowią:
 - a) ogólnodostępne drogi;
 - b) ogólnodostępne place i miejsca postojowe;
 - c) tereny usług sportu i rekreacji.
2. Tereny imprez masowych stanowią tereny usług sportu i rekreacji.
3. Zasady kształtowania zagospodarowania terenów przestrzeni publicznej:
 - a) nakazuje się przestrzegania zasady zapewnienia dostępności w korzystaniu z przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych;
 - b) ustala się konieczność zapewnienia dostępności dla pojazdów ochrony przeciwpożarowej, pogotowia medycznego oraz pojazdów obsługujących (w tym służb komunalnych).
4. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej obiektów i urządzeń technicznych:
 - a) nakazuje się lokalizację niezbędnych obiektów i urządzeń technicznych w sposób ograniczający możliwości użytkowania terenów;
 - b) dopuszcza się lokalizowanie obiektów budowlanych (technicznych) inwestycji celu publicznego na działkach, niespełniających wymogów zawartych w zapisach określających: minimalną powierzchnię zabudowy, minimalną

powierzchnię biologicznie czynną, intensywność zabudowy działki, geometrię dachu.

5. Zasady umieszczania zieleni w przestrzeni publicznej:

- a) dopuszcza się umieszczanie zieleni wysokiej i niskiej tworzącej wnętrza urbanistyczne;
- b) dopuszcza się stosowanie zieleni niskiej i/lub wysokiej jako elementu oznaczenia granicy nieruchomości lub różnych sposobów zagospodarowania terenu.

6. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego:

- a) tereny przeznaczone pod infrastrukturę komunikacyjną mogą być przeznaczone dla realizacji inwestycji celu publicznego.

E. Ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy:

- 1. Dla terenu **US** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 25 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 45 %.
- 2. Dla terenu **US-UT** maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy nie powinien przekraczać 50 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 30 %.

F. Ustalenia dotyczące scalania i podziału nieruchomości:

- 1. Szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości:
 - a) nakazuje się zapewnienie dla każdej wydzielanej działki dostępu do drogi publicznej;
 - b) nakazuje się stosowanie minimalnej szerokości frontu dla nowo wydzielanej działki z przeznaczeniem pod usługi - 15 m;
 - c) nakazuje się stosowanie minimalnej powierzchni dla nowo wydzielanej działki z przeznaczeniem pod usługi - 200 m²;
 - d) nakazuje się stosowanie kąta położenia granic działek w stosunku do pasa drogowego dla nowo wydzielanej działki w przedziale 60°÷120°;
 - e) dla terenów o przeznaczeniu pod infrastrukturę komunikacyjną, techniczną nie określa się minimalnych szerokości frontów działek i minimalnych szerokości frontów działek i minimalnych powierzchni działek.

G. Ustalenia dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz zasady obsługi:

1. Ustalono minimalne ilości miejsc parkingowych dla terenów o różnych funkcjach.

H. Ustalenia dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej:

1. W zakresie ogólnym:

- a) dopuszczono zachowanie oraz możliwość zmiany lokalizacji, przebudowy i budowy infrastruktury technicznej.

2. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w wodę**:

- a) zapewnienie dostępu do wody w oparciu o zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia;

- b) ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej;

- c) ustala się prowadzenie sieci wodociągowych w pasach drogowych oraz w szczególnych wypadkach w pozostałych terenach planu;

- d) wprowadzono nakaz lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych stosownie do obowiązujących przepisów.

3. Ustala się następujące zasady odprowadzenia **ścieków sanitarnych i deszczowych**:

- a) ustalono zapewnienie dostępu do kanalizacji w oparciu o zbiorowe odprowadzanie ścieków;

- b) nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej;

- c) ustala się prowadzenie sieci kanalizacyjnych w pasach drogowych oraz w szczególnych przypadkach w pozostałych terenach planu;

- d) zakaz odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczenia do cieków i do gruntu.

4. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w energię elektryczną**:

- a) ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącego systemu energetycznego lub z grupowych źródeł energii elektrycznej, lub indywidualnych źródeł energii elektrycznej, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł energii elektrycznej;

- b) dopuszcza się budowę sieci wraz z niezbędną ilością stacji transformatorowych dla obsługi przewidzianego w planie zagospodarowania terenu.

5. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w gaz**:

- a) ustalono zaopatrzenie w gaz z systemu gazowniczego lub z indywidualnych źródeł (zbiorniki gazowe), lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł gazu;
- b) ustala się prowadzenie sieci gazowniczych w pasach drogowych oraz w szczególnych przypadkach w pozostałych terenach planu.

6. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w ciepło**:

- a) ustala się zaopatrzenie w ciepło z istniejącego miejskiego systemu ciepłowniczego lub z grupowych źródeł ciepła, lub z indywidualnych źródeł ciepła, lub w połączeniu wyżej wymienionych źródeł ciepła;
- b) indywidualne lub grupowe źródła ciepła muszą spełniać warunki określone w uchwale nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego;
- c) ustala się prowadzenie sieci ciepłowniczych w pasach drogowych oraz w szczególnych przypadkach w pozostałych terenach planu.

7. Ustala się następujące zasady **dostępu do sieci teletechnicznych**:

- a) ustala się lokalizację sieci teletechnicznych w pasach drogowych oraz w szczególnych przypadkach w pozostałych terenach planu.

I. Ustalenia dotyczące tzw. obszarów innych (szczególnych):

- 1. Obszar planu znajduje się w całości na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice”.

J. Ustalenia szczegółowe dotyczące zasad i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów:

- 1. Nie ustalono.

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)

3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie, w których uformowana została tzw. niecka bytomska. Jest to synklinealne zapadlisko karbońskie wypełnione utworami triasowymi. Analizowany obszar występuje na południowym skraju niecki; osady karbonu produktywnego nie występują tutaj na powierzchni ani bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi. W obrębie opisywanego obszaru w podłożu występują niemal wyłącznie serie wapienia muszlowego (trias środkowy). Stanowią je dolomity diploporowe. Na skutek tektonicznego obniżenia znajdują się one w obrębie powierzchni warstw wapienia muszlowego dolnego. Są to skały wykształcone jako dolomity drobnokrystaliczne o strukturze porowatej jasnoszare lub kremowe. W południowej części obszaru występują margle i dolomity triasu dolnego oraz piaskowce, mułowce i iłowce warstw świerklanieckich także należące do triasu środkowego. Utwory triasowe w obrębie całego opisywanego obszaru przykryte są serią trzeciorzędowych iłów, mułków, piasków i piaskowców neogeńskich.

Cały analizowany teren przykryty jest warstwą utworów czwartorzędowych o zróżnicowanej miąższości. Największe miąższości czwartorzędu występują w obrębie

form kopalnych, gdzie miąższość ich dochodzi do ok. 10-20 m. Są to głównie fluwioglacjalne piaski i żwiry gliniaste podścielone warstwą glin zwałowych zlodowacenia odry (środkowopolskiego). Występują one na południe od Alei Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Na analizowanym terenie nie są znane stanowiska powierzchniowego występowania glin zwałowych. Spośród utworów gliniastych jedynie w północnej części (na północ od Alei Jana Nowaka-Jeziorańskiego) stwierdza się występowanie na powierzchni serii glin stokowych wytworzonych z glin zwałowych o miąższości dochodzącej do 7-8 m. Gliny te charakteryzują się dużą zawartością frakcji pylastej, co wpływa na znaczne zaglinienie i uszczelnienie podłoża. Były one także w przeszłości przedmiotem eksploatacji, po której pozostały zagłębienia przekształcone w „Kąpielisko Leśne”.

W obrębie den dolinnych Bytomki i jej dopływów zostały zakumulowane holocenijskie namuły rzeczne.

W obrębie osadów występujących na analizowanym obszarze nie występują aktualnie udokumentowane złoża surowców.

Rzeźba współczesnej powierzchni topograficznej jest ściśle uzależniona od opisanej budowy geologicznej. Cały analizowany obszar stanowią spłaszczenia i stoki denudacyjne utworzone w okresie czwartorzędowym. Silne zaawansowanie denudacyjne obszaru widoczne jest w postaci dolinek rozcinających jego powierzchnię. Powierzchnia analizowanego obszaru zalega na wysokości 238 m n.p.m. w części wschodniej i obniża się do 235 m n.p.m. w części zachodniej w obrębie doliny potoku bez nazwy znajdującego się na granicy miasta. Niżej położone jest tylko zagłębienie Kąpieliska Leśnego, gdzie lustro wody zalega na wysokości 230 m n.p.m.

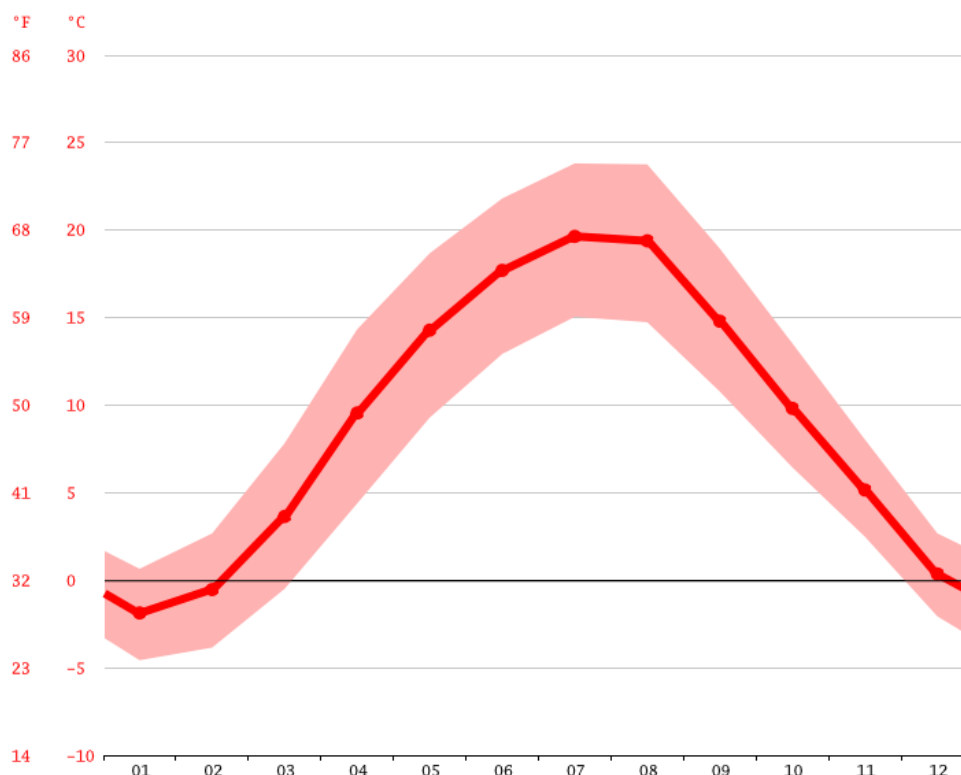
Do 1995 roku południowo-wschodnia niewielka część analizowanego obszaru pozostawała w zasięgu oddziaływań eksploatacji górniczej prowadzonej przez KWK „Pstrowski”. Skutki tej działalności widoczne są na powierzchni w postaci jej przemodelowania w wyniku osiadań, których łączna wielkość w analizowanym rejonie dochodziła do 8 m. Dotychczasowe osiadania nie zmieniły istotnie ogólnego układu rzeźby. Duża miąższość nadkładu, szczególnie osadów czwartorzędowych, powoduje iż na powierzchni nie zauważa się występowania deformacji nieciągłych. Na powierzchni bardziej widoczne są formy antropogeniczne związane z budową infrastruktury (nasypy i wkopy drogowe i kolejowe), wyrobiska po eksploatacji powierzchniowej glin.

Warunki klimatyczne i topoklimatyczne

Rozpowszechniająca się ostatnio klasyfikacja klimatów Köppena-Geigera zalicza klimat Zabrze do klimatów umiarkowanych zimnych (Dfb) ze średnią temperaturą roczną 9,3 °C i średnimi opadami rocznymi na poziomie 810 mm. Zwraca się przy tym uwagę, iż nawet w najsuchszych miesiącach w Zabrzu mogą wystąpić znaczne opady deszczu. Poniżej przedstawiono rozkład temperatur i opadów dla Zabrze na podstawie danych z wielolecia 1991-2021 (tab. 1, rys. 5, 6).

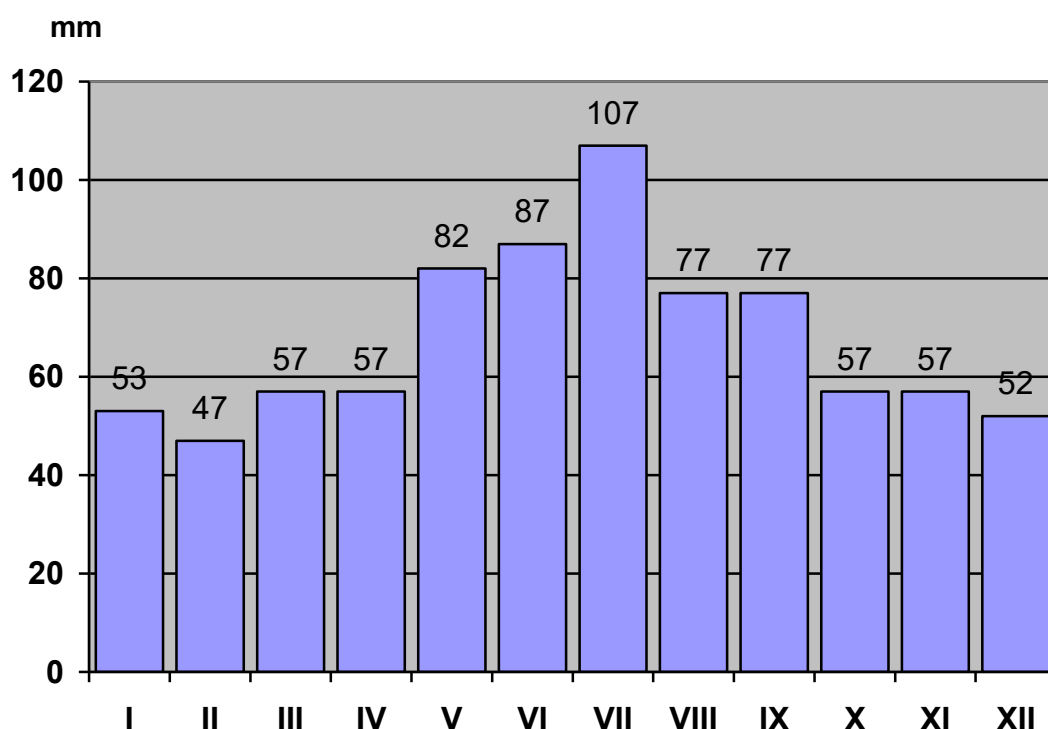
Tabela 1. Zestawienie podstawowych parametrów klimatycznych z wielolecia 1991-2021 dla Zabrze.

Charakterystyki klimatyczne	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura średnia (°C)	-1,9	-0,5	3,6	9,6	14,3	17,7	19,6	19,4	14,8	9,8	5,2	0,4
Temperatura średnia minimalna (°C)	-4,6	-3,9	-0,5	4,4	9,3	12,9	15,1	14,7	10,8	6,4	2,5	-2,1
Temperatura średnia maksymalna (°C)	0,6	2,7	7,8	14,3	18,7	21,8	23,8	23,8	19,0	13,5	8,0	2,7
Opady średnie miesięczne (mm)	53	47	57	57	82	87	107	77	77	57	57	52
Wilgotność względna (%)	83	81	74	67	69	70	70	69	73	78	83	83
Liczba dni z deszczem	9	8	10	8	10	10	11	9	9	8	8	9
Liczba godzin słonecznych dziennie (1999-2019)	3,2	4,1	5,8	8,7	9,9	10,6	10,9	10,2	7,4	5,2	3,8	3,2



Rys. 5. Rozkład przeciętnych temperatur miesięcznych w roku (minimalnych, średnich, maksymalnych) dla Zabrza w wieloleciu 1991-2021 (wg climate-data.org).

Powyższe dane wskazują, iż temperatury średnie obliczone dla Zabrza na podstawie danych modelowych z wielolecia 1991-2021 są wyższe od wartości podawanych dla regionu. Średnia temperatura roczna kształtuje się na poziomie 9,3 °C, w tym najcieplejszego miesiąca lipca 19,6 °C, zaś najchłodniejszego miesiąca stycznia -1,9 °C. Różnica temperatur średnich miesięcznych wynosi więc 21,5 °C.



Rys. 6. Rozkład średnich miesięcznych sum opadów atmosferycznych w Zabrzu w wieloleciu 1991-2021 (wg climate-data.org).

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Rozkład przeciętnych sum miesięcznych opadów dla Zabrza przedstawiono na rys. 6. Najmniej opadów występuje w lutym (47 mm), zaś najwięcej w lipcu (107 mm). Różnica sum opadów miesięcznych w roku wynosi zatem 60 mm.

W ostatnich latach szczególnego znaczenia nabierają krótkotrwałe opady nawałne z uwagi na skutki jakie powodują (najczęściej o charakterze katastrofalnym). Nie bez znaczenia jest tu często niedostateczny odbiór społeczny podawanych przez służby meteorologiczne wielkości i prawdopodobieństwo wystąpienia opadów. Należy przy tym zwrócić uwagę, iż podawane wielkości opadów w milimetrach oznaczają ilość wody w litrach na każdy metr kwadratowy (np. 10 mm opadu to 10 litrów wody na każdy metr kwadratowy). Ponadto straty potęgowane są niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzeni, a zwłaszcza niedocenianiem roli jaką w odpływie wód z opadów nawałnych pełnią doliny stale prowadzące wodę i suche obniżenia dolinne. Poniżej przedstawiono prognozowane wielkości wystąpienia opadów w rejonie Zabrza (tab. 2).

Tabela 2. Maksymalne opady prawdopodobne w rejonie Zabrze (w mm).

Czas trwania	Prawdopodobieństwo wystąpienia		
	1 %	5 %	10 %
5 min	19,9	16,0	14,1
30 min	40,6	32,6	28,6
1 godz.	49,5	39,7	34,9
2 godz.	58,7	47,2	41,4
12 godz.	74,1	60,4	53,6
24 godz.	93,4	76,1	67,5
72 godz.	125,6	102,7	91,3

Obliczono: wg E. Bogdanowicz i J. Stachý, IMiGW 1998.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona najbliżej opracowywanego obszaru stacja meteorologiczna posiadająca dane anemometryczne reprezentatywne dla regionu znajduje się w Katowicach. Z danych IMGW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Katowice dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 50 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 11 % przypadków stanowią cisze. Prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna).

Biorąc pod uwagę klasyfikację topoklimatyczną zgodnie z metodyką przygotowaną przez M. Klugego i J. Paszyńskiego (1973, zmodyfikowaną przez T. Bartkowskiego (1980, 1986)) analizowany obszar w przeważającej części znajduje się pod wpływem topoklimatu 2.3. Topoklimaty z tej grupy są charakterystyczne dla powierzchni płaskich lub o niewielkich nachyleniach położonych poza dnami dolin. Występowanie tego typu warunków topoklimatycznych jest uwarunkowane głównie litologią podłoża. W przypadku powierzchni gdzie udział frakcji ilastej w osadach jest nieznaczny, wilgotność podłoża jest mała, co z kolei wpływa na osłabienie właściwości przewodzenia ciepła z głębszych warstw podłoża. Zjawisko to sprzyja dużym spadkom

temperatur w przyziemnej warstwie powietrza w czasie pogodnych nocy. Powoduje to zwiększenie częstości występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa topoklimatów średniokorzystnych dla zabudowy.

Relatywnie duże powierzchnie w sąsiedztwie analizowanego obszaru zajmują obszary zabudowane; na tych obszarach występują topoklimaty charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych (C). W przypadku dalszego zabudowywania terenu występujące tu typy topoklimatów będą w różnym stopniu modyfikowane przez czynnik ludzki. Wpływ czynnika antropogenicznego wyrażać się będzie głównie poprzez wzrost zanieczyszczeń powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk domowych, zwłaszcza w okresach grzewczych.

Dla potrzeb oceny **jakości powietrza** województwo śląskie zostało podzielone zgodnie z Ustawą z 27.04.2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U.2022.0.2556) na strefy z przypisanym każdej strefie oznaczeniem kodowym. Obszar Zabrze znajduje się w **strefie aglomeracja górnośląska** (kod: PL2401). W strefie tej dokonuje się oceny jakości powietrza pod kątem spełniania kryteriów w celu ochrony zdrowia. Do zanieczyszczeń, które uwzględniono w ocenie należały ze względu **na ochronę zdrowia**: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5} oraz zawarty w tym pyłe arsen, benzo(α)piren, ołów, kadm i nikiel.

Wody powierzchniowe

Analizowany obszar Zabrze położony jest w całości obrębie zlewni Bytomki (prawostronny dopływ Kłodnicy) oraz jej prawostronnego dopływu Potoku Rokitnickiego. Analizowany obszar położony jest w obrębie lewostronnej części zlewni potoku V-rzędu uchodzącego do Potoku Rokitnickiego.

Na podstawie analizy danych regionalnych można stwierdzić, iż potoki analizowanego regionu mają reżim wyrównany z wezbraniem letnim i bardzo słabym drugorzędnym wezbraniem wiosennym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Zgodnie z tak wyrażonym reżimem potoki na analizowanym obszarze przez cały rok zasilane są z odpływu gruntowego, natomiast przepływy podwyższone spowodowane są opadami letnimi i topnieniem śniegu wiosną.

Miasto Zabrze nie ma stałych posterunków wodowskazowych IMiGW, dlatego szczegółową analizę hydrologiczną opisywanego obszaru przeprowadzono na podstawie posterunków wodowskazowych zlokalizowanych na potokach poza

granicami Zabrza. Z analizy średnich miesięcznych przepływów wynika, iż w analizowanych zlewniach nieznacznie przeważa odpływ półroczna zimowego, który stanowi ok. 54 % odpływu rocznego. W przebiegu odpływu w ciągu roku zaznacza się jedno wezbranie wiosenne z maksimum w marcu, kiedy przepływy osiągają 124 % wartości średniego rocznego przepływu w zlewniach. Minimum przepływów przypada na wrzesień, w którym średni przepływ wynosi 83 % wartości średniego rocznego.

Jednym z istotnych problemów hydrologicznych jest problem zagrożenia powodziowego. W obrębie analizowanego obszaru zagrożenie powodziowe nie występuje. Jedynie w dolinie potoku biegnącego wzdłuż granicy miasta w przeszłości pojawiały się podtopienia lokalne.

Dla potrzeb oceny **jakości wód powierzchniowych**, zgodnie z *Prawem wodnym* (Dz.U.2023.0.1478), wody powierzchniowe dzieli się na **jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)** z przypisanym każdej części kodem europejskim.

Zgodnie z definicją zawartą w *Prawie wodnym* (Dz.U.2023.0.1478) jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) oznacza wydzielone do oceny powierzchnie wodne wód płynących i stojących w systemie zlewniowym. A co za tym idzie granice tych jednostek pokrywają się z powierzchniowymi działami wodnymi różnych rzędów. Jednolite części wód powierzchniowych mają w ten sposób charakter jednostek zlewniowych.

Analizowany obszar Miasta Zabrze znajduje się w obrębie następującej jednolitej części wód powierzchniowych:

1) PLRW6000611649 „Bytomka”; punkt pomiarowo-kontrolny „Bytomka – ujście do Kłodnicy” PL02S1301_1163. Jednostka ta należy do regionu wodnego Górnej Odry i jest administrowana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

Wody podziemne

Analizowany obszar Zabrze należy, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną B. Paczyńskiego (1995), do regionu śląsko-krakowskiego (XII), subregionu triasu śląskiego (XII₁), rejonu gliwickiego - 450 (XII_{1B}).

Warunki geologiczne analizowanej części Zabrze sprzyjają występowaniu na jej terenie, znaczących z gospodarczego punktu widzenia, poziomów wodonośnych związanych z utworami czwartorzędu, triasu i karbonu.

Piętro wodonośne **czwartorzędu** cechuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi zależnymi od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. W

profilu piętra wodonośnego czwartorzędu stwierdzono występowanie od 1 do 3 poziomów.

Bardzo istotne znaczenie hydrogeologiczne i gospodarcze (z uwagi na dużą zasobność) mają poziomy wodonośne związane z utworami triasu w obrębie których wydzielono Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Cały analizowany teren znajduje się w zasięgu **GZWP nr 330 (Zbiornik Gliwice)**, który ma prawnie ustanowiony obszar ochronny z stosownymi ograniczeniami w jego zagospodarowaniu.

Znaczna miąższość utworów triasowych spowodowała wykształcenie się na analizowanym obszarze wydzielanego przez hydrogeologów **Głównego Użytkowego Poziomu Wodonośnego (GUPW)**. Poziom ten stanowią wszystkie poziomy wodonośne mogące stanowić źródło zaopatrzenia w wodę. Zostały one wydzielone w postaci jednostek hydrogeologicznych. Analizowany obszar znajduje się w obrębie jednostki hydrogeologicznej określonej kodem **aT1,2 II**. Duża litera w kodzie „**T1,2**” oznacza stratyografię poziomu (trias). Litera „**a**” w kodzie oznacza brak izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni, co przekłada się na potencjalne zagrożenie poziomu wodonośnego zanieczyszczeniami pochodzącymi z powierzchni terenu. Rzymskie „**II**” oznacza znaczną – $100-200 \text{ m}^3/24\text{h}\cdot\text{km}^2$ – wielkość zasobów dyspozycyjnych jednostkowych. Zatem wydajność potencjalna poziomu wodonośnego (GUPW) jest także znaczna i wynosi $30-50 \text{ m}^3/24\text{h}$.

W profilu hydrogeologicznym **karbonu górnego** występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych zbudowanych z piaskowców i mułowców. Poziomy te, o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych łowców. W obszarach sedimentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami. Wody występujące w utworach karbońskich pozostają pod silnym wpływem górnictwa węgla kamiennego, co oznacza dużą zmienność w zakresie jakości (częste zasolenie) i ilości wód karbońskich.

Dla potrzeb oceny **jakości wód podziemnych**, zgodnie z *Prawem wodnym* (Dz.U.2023.0.1478) wody podziemne dzieli się na **jednolite części wód podziemnych (JCWPd)**.

Zgodnie z definicją zawartą w *Prawie wodnym* (Dz.U.2023.0.1478) jednolita część wód podziemnych oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w

obrębnie warstwy wodonośnej lub zespołu w miarę jednorodnych warstw wodonośnych. Cały obszar Zabrze znajduje się w obrębie:

- 1) JCWPd nr 129 (PLGW6000129) – jednostka ta należy do regionu wodnego Górnej Odry i jest administrowana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Monitoring stanu i jakości wód prowadzony jest w wytypowanych w tym celu studniach wierconych lub piezometrach w ramach monitoringu krajowego i regionalnego. Jednak z uwagi na duże oddziaływania antropogeniczne (górnictwo) na głębsze poziomy wód w obrębie tej jednostki prowadzi się od wielu lat obserwacje jedynie stanu chemicznego płytkich poziomów wód podziemnych. Najbliższy dla analizowanego obszaru Zabrze punkt monitoringu znajduje się w Szałszy (PL6000129_008). W punkcie tym zwierciadło wody jest swobodne a strop poziomu wodonośnego znajduje się na głębokości 52,5 m w krasowo-szczelinowych utworach triasowych. W punkcie tym prowadzony jest monitoring diagnostyczny lub operacyjny (lato, jesień).

Gleby i szata roślinna

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski analizowany obszar leży w prowincji **Niżowo-Wyżynnej**, działu **A** - Bałtyckiego, w poddziale **A4** - Pasa Wyżyn Środkowych, krainie **14** - Wyżyny Śląskiej, okręgu **a** - Zachodniego (Szafer, Zarzycki, 1977). Na skutek działalności człowieka szata roślinna tego obszaru jest dosyć mocno zmieniona i odbiega zasadniczo od układów pierwotnych, co wynika z porównania jej stanu aktualnego z mapą roślinności potencjalnej (Potencjalna., 1995). W krajobrazie dominują tereny zabudowane (zabudowa przemysłowa, drogi, koleje, składy i magazyny) oraz zadrzewione tereny pogórnictwa. Przeważają zatem biocenozy pozbawione swoistych składników, obfitujące w gatunki o szerokiej tolerancji ekologicznej. Na znacznej powierzchni obszaru wzdłuż granicy miasta zachowały się zbiorowiska leśne. Są to głównie zbiorowiska sztucznie ukształtowane w wyniku nasadzeń i zalesień. Tereny nieużytkowane podlegają samorzutnej sukcesji roślinnej.

Znaczne zainwestowanie terenu znalazło swoje odzwierciedlenie w degradacji pierwotnej pokrywy glebowej. Obecnie zdecydowana większość tej pokrywy to formy wynikłe ze sztucznego ukształtowania powierzchni biologicznie czynnych w obrębie zabudowy mieszkaniowej. Na obszarach jeszcze nie zainwestowanych zachowały się

płaty gleb naturalnych, wykształconych głównie jako gleby brunatne wylugowane (Bw) powstałe na utworach czwartorzędowych.

Występujące na analizowanym obszarze zbiorowiska roślinne stanowią mozaikę zbiorowisk silnie uzależnioną od sposobu użytkowania powierzchni. Niemniej w przeprowadzonych dotychczas waloryzacjach przyrodniczych obszaru Zabrze (Cempulik, 1994, 2005; Rostański i in., 1995; Rostański, Rostański, 2006; Kurkowska, 2006) wytypowano na analizowanym terenie jeden obszar cenny przyrodniczo, którym jest **Las w Maciejowie**. Poniżej podano opis tego obszaru przytoczony za wyżej wymienionymi autorami opracowań waloryzacyjnych.

Las w Maciejowie to kompleks leśny przy granicy z Gliwicami (zachodnia część analizowanego obszaru), który tworzą przeważnie lasy grądowe, czyli wielogatunkowe lasy liściaste z przewagą dębu szypułkowego i grabu zwyczajnego oraz lasy mieszane i bory. Wśród pozostałych gatunków drzew należy odnotować brzozy brodawkowate, jawory, klony zwyczajne, a w wilgotniejszych miejscach jesiony wyniosłe, olsze czarne, osiki i wierzby. Wśród krzewów jest tu kruszyna pospolita, dziki bez czarny, trzmielina, jarzębina i dereń świdwa. Las grądowy w obrębie tego kompleksu jest tym bardziej wartościowy, że zasobny w szereg najcenniejszych gatunków runa tego liściastego lasu. Na szczególną uwagę zasługuje obecność czosnku niedźwiedziego czy wawrzynka wilczełyko. Ponadto w runie występuje pszeniec gajowy, konwalia majowa, kokoryczka okółkowa, czyściec leśny, perłówka zwisła, niecierpek pospolity, gajowiec żółty, czworolist pospolity i konwalijka dwulistna. Miejscami na dnie lasu tworzy łąny turzycy drżączkowata. Godny szczególnej ochrony jest fragment starodrzewu dębowego, w którego obrębie rośnie wawrzynka wilczełyko. Dęby są tu potężne i osiągają prawdopodobny wiek około 200 lat. Jest to miejsce rozrodu i bytowania płazów i wielu gatunków ptaków.

Tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Dalsze zmiany w środowisku w obrębie obszaru objętego zmianą planu miejscowego będą zachodziły bardzo powoli z uwagi na utrwalenie się istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego. Analizowany obszar miasta cechuje się utrwaloną strukturą powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, stąd przy braku realizacji ustaleń projektu planu nie będzie wykazywał wyraźnych tendencji do zmian w okresie możliwym do przewidzenia. Stopniowej degradacji będą ulegały zasoby wód podziemnych, do

których przedostawać się będą zanieczyszczenia z wód powierzchniowych. Od czasu zaprzestania eksploatacji węgla na tym obszarze następuje stopniowa odbudowa lub budowa nowych układów środowiskowych.

Pewne nadzieje na zahamowanie procesów degradacji środowiska wiązać należy z wprowadzaniem norm i przepisów odnośnie do ochrony środowiska i jego zasobów. Dotyczy to szczególnie zanieczyszczenia powietrza i wód powierzchniowych. Poprawa stanu tych elementów następuje stosunkowo szybko z uwagi na łatwość ich regeneracji. Problemem jest jednak konieczność przeciwdziałania zanieczyszczeniom na dużych obszarach, ze względu na łatwość przepływu mas powietrza i wody.

Porządkujący charakter projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje utrwalenie na części obszaru miasta terenów zielonych jako istotnego elementu uporządkowanego krajobrazu miejskiego, zapobiegając tym samym zajmowaniu terenów zielonych pod różne formy zabudowy.

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Prawie całą powierzchnię objętą projektem planu zamierza się przeznaczyć pod tereny zielone z funkcją określoną jako tereny rekreacyjno-sportowe i turystyczne, co pozwoli zachować obecne tereny zielone w postaci nieznacznie zmienionej. Zmiany te polegać będą jedynie na uzupełnieniu istniejącej infrastruktury turystyczno-sportowej o nowe elementy służące pełniejszej realizacji funkcji. Istotnym elementem jest tu realizacja usług sportowo-turystycznych także z wykorzystaniem istniejącego kąpieliska „Maciejów”. Mając powyższe na uwadze należy uznać, iż oddziaływanie projektowanych zapisów planu nie będzie miało cech oddziaływania **znaczącego**. Przy czym należy zaznaczyć, iż projektowane ewentualne zmiany są w dużym stopniu konsekwencją już istniejącego zagospodarowania. Niemniej jednak warto przytoczyć podstawowe charakterystyki stanu środowiska.

Stan środowiska monitorowany jest poprzez obserwacje, badania i oceny dokonywane przez służby państwowe w odniesieniu do jakości powietrza oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Wyniki monitoringu opracowywane są i publikowane w raportach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W ocenie rocznej jakości powietrza za rok 2022 według kryterium ochrony zdrowia uzyskano następujące wyniki:

- **klasa A** – dwutlenek siarki, benzen, pył zawieszony PM_{2,5}, ołów, tlenek węgla, arsen, kadm, nikiel i ozon - zaklasyfikowanie strefy do klasy A oznacza

konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;

- **klasa C** - dwutlenek azotu, pył zawieszony PM₁₀ oraz benzo(α)piren, co oznacza konieczność włączenia strefy do odpowiednich programów ochrony powietrza (POP).

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim za 2022 rok wykazała dalszą poprawę jakości powietrza.

Należy tu także zauważyć, iż stacja pomiarowa w Zabrze przy ul. M. Skłodowskiej-Curie nie zanotowała przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń.

Główne przyczyny przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu i pyłu zawieszonego PM₁₀ w województwie śląskim to:

- S5 - emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków – dominująca przyczyna;
- S16 - w przypadku PM₁₀ przyczyną była także emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników i boisk – w mniejszym stopniu.

Z kolei główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu była emisja ze źródeł komunikacyjnych (liniowych).

W zakresie **jakości wód podziemnych** na obszarze całego województwa śląskiego prowadzony jest operacyjny monitoring jakości wód podziemnych. Wynika to z faktu, iż wyznaczone na obszarze województwa **jednolite części wód podziemnych (JCWPd)** uznane zostały za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego. W pobliżu badanego obszaru znajduje się punkt obserwacyjny – **2673/K (Szalsza) (PL6000129_008)**. W odniesieniu do tego punktu w roku 2018 były prowadzone badania operacyjne. Z przeprowadzonych analiz wynika, że jakość wód utrzymuje się na niezmiennym poziomie od wielu lat. Wody w obrębie tej JCWPd w roku 2018 zaliczono do klasy III – wody zadowalającej jakości z uwagi na podwyższoną zawartość wapnia i tlenu oraz lokalnie do klasy II – wody dobrej jakości.

Kompleksowa sytuacja poszczególnych JCWPd przedstawiona została w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. (Dz.U.2016.0.1967). W ocenie tej wskazuje się, iż

osiągnięcie celów środowiskowych przez wody podziemne jest zagrożone i konieczne jest ich przesunięcie w czasie:

1) JCWPd nr 129; kod europejski: PLGW6000129

- region wodny: Górnej Odry;
- administrator: RZGW Gliwice;
- stan ilościowy: słaby;
- stan chemiczny: dobry;
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- znaczenie gospodarcze: pobór wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w ilości ponad 100 m³ wody na dobę;
- cel środowiskowy – stan chemiczny: dobry stan chemiczny;
- cel środowiskowy – stan ilościowy: mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem;
- odstępstwo: ustalenie celów mniej rygorystycznych – brak możliwości technicznych;
- termin osiągnięcia celów środowiskowych: 2021 rok;
- uzasadnienie odstępstwa: ze względu na silny wpływ górnictwa podziemnego, odwadniania kopalń i zatapiania głębokich lejów depresji, ponadto brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych, brak możliwości zakończenia odwadniania do 2051 r., wysoki w stosunku do zasobów pobór z ujęć; emisja pyłów i gazów; obszary intensywnej gospodarki przemysłowej i górniczej. Przyjęte działania mają na celu nie pogarszanie obecnego stanu JCWPd. W związku z brakiem możliwości osiągnięcia dobrego stanu ze względu na występujące presje przemysłu wydobywczego i utrzymanie tych presji w perspektywie czasowej 2015, 2021 i 2027.

Wyżej przedstawiony stan JCWPd nr 129 został potwierdzony w roku 2019.

W zakresie **jakości wód powierzchniowych** – analizowany obszar znajduje się w zasięgu zlewni **jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Bytomka (RW6000611649)**. Dla lat 2016-2021 w analizowanym JCWP, dla którego punktem reprezentacyjnym jest **ujście Bytomki do Kłodnicy (PL02S1301_1163)**, wyniki tego monitoringu były następujące:

- elementy biologiczne – klasa 5 (2021 r.);

- elementy hydromorfologiczne – klasa 4 (2018 r.);
- elementy fizyko-chemiczne (grupa 3.1-3.5) – poniżej stanu dobrego (klasa >2) (2021 r.);
- elementy fizyko-chemiczne (grupa 3.6 – zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) – klasa 2 (2021 r.);
- substancje priorytetowe (grupa 4.1) – klasa >1 (2021 r.);
- stan/potencjał ekologiczny – klasa 5 – zły stan ekologiczny (2018-2021 r.);
- stan chemiczny – poniżej dobrego (2021 r.);
- stan ogólny – zły (2018-2021 r.).

Kompleksowa sytuacja poszczególnych JCWP przedstawiona została w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. (Dz.U.2016.0.1967). W ocenie tej wskazuje się, iż osiągnięcie celów środowiskowych przez wody powierzchniowe analizowanego obszaru jest zagrożone i konieczne jest ich przesunięcie w czasie:

1) Bytomka (RW6000611649):

- region wodny: Górnej Odry;
- administrator: RZGW Gliwice;
- typ JCWP: potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych;
- rodzaj jcwp: naturalna;
- aktualny stan ekologiczny: zły;
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny;
- odstępstwo: przedłużenie terminu osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych i dysproporcjonalne koszty;
- termin osiągnięcia dobrego stanu: 2027 rok
- uzasadnienie odstępstwa: brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna.
- działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. - działania podstawowe dla JCWP: działania wynikające z konieczności porządkowania systemu

gospodarki ściekowej w ramach krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;

- działania uzupełniające: przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy - *Prawo wodne*, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tych oddziaływań na wody, generuje konieczność ustalenia mniej rygorystycznych celów w zakresie wskaźników charakteryzujących zasolenie. Jednocześnie czas niezbędny dla realizacji działania polegającego na ustaleniu wartości granicznej dla dobrego stanu/potencjału, dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy, powoduje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem bogactw naturalnych i przemysłowym charakterem obszaru zlewni.

3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

c) *istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*

Na analizowanym obszarze nie występują obiekty i obszary przyrodniczo-cenne objęte ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz.U.2023.0.1336), z którymi mogłyby kolidować wprowadzane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar **nie znajduje się w obrębie obszaru objętego ochroną w formie Natura 2000**. W bezpośrednim sąsiedztwie granic Miasta Zabrze znajduje się specjalny obszar ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Ochroną objęto tutaj jeden z największych systemów podziemnych wyrobisk po eksploatacji kruszców metali ciężkich. Jednakże, głównie ze względu na charakter obiektu objętego ochroną oraz jego odległość, nie ma możliwości oddziaływania z obszaru objętego zmianą planu miejscowego na siedliska obszaru ochrony PLH240003.

Na analizowanym obszarze nie występuje żaden obiekt objęty ochroną z mocy ustawy *o ochronie przyrody* (Dz.U.2023.0.1336).

3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Na analizowanym obszarze Zabrze nie zostały określone szczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym ani wspólnotowym. Znajdują jednak swoje odniesienie cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblu krajowym a znajdujące swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych realizowanych w województwie śląskim. Należą do nich:

1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”;
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29.08.2016 r.

Z powyższych dokumentów dla analizowanego obszaru Miasta Zabrze wynikają przedstawione niżej ustalenia:

- a) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego wyznacza priorytety i cele strategiczne rozwoju. Dla ustaleń projektu Planu związanych z ochroną środowiska istotne są następujące cele i kierunki rozwoju zawarte w priorytecie B Strategii: *Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie oraz*

celu strategicznego B.2 tego priorytetu – *wysoka jakość środowiska naturalnego*:

- B2.1 utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych;
- B2.2 poprawa jakości powietrza;
- B2.3 ochrona przed hałasem;
- B2.4 uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami.

b) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego wyznaczył cele i kierunki rozwoju. Dla ustaleń projektu Planu istotne są następujące cele i kierunki rozwoju obejmujące analizowane tereny Zabrze:

Cel 3. PRZESTRZEŃ – ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO

Kierunek 3.1: Ochrona zasobów środowiska:

- *ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym uwzględnieniem wód przeznaczonych dla zaopatrzenia mieszkańców regionu;*
- *ochrona dolin rzecznych oraz renaturalizowanie ich wybranych fragmentów, odbudowywanie stref ekotonowych poprzez odtwarzanie roślinności oraz ochrona właściwych stosunków wodnych na obszarach ekosystemów zależnych od wód, stanowiących siedliska cenne przyrodniczo;*
- *rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym likwidowanie nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi.*

Ponadto opracowane są i przyjęte dokumenty pozwalające na wprowadzenie obszaru ochronnego GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice”. Dla zbiornika tego 25 września 2023 r. Wojewoda Śląski wydał Rozporządzenie w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice (Dz. Urz. Woj. Śl., 2023, poz. 7220). Rozporządzenie wprowadza następujące zakazy wykonywania robót i czynności na całym obszarze ochronnym Zbiornika Gliwice (nr 330):

- 1) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi na obszarach aglomeracji objętych planami skanalizowania, za wyjątkiem:
 - a) oczyszczonych ścieków ze stacji uzdatniania wody,

- b) oczyszczonych ścieków z istniejących instalacji do oczyszczania ścieków, spełniających kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. *w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych* (Dz. U. poz. 1311),
 - c) wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych;
- 2) rolniczego wykorzystywania ścieków;
 - 3) wydobywania kopalin ze złóż metodą odkrywkową bez względu na powierzchnię obszaru górniczego, jeżeli sposób realizacji przedsięwzięcia nie zapewnia ochrony wód podziemnych przed ich zanieczyszczeniem na etapie eksploatacji, jak i po jej zakończeniu;
 - 4) lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko oraz dokumentacja hydrogeologiczna wykaże brak negatywnego wpływu na zasoby jakościowe i ilościowe wód podziemnych.

W związku z powyższym w projekcie Planu przyjęto następujące ustalenia:

W zakresie gospodarki odpadami:

Zgodnie z obowiązującą Ustawą o *odpadach* (Dz.U.2023.0.1578) oraz przyjętymi przez Miasto programami w dalszym ciągu w zakresie gospodarki odpadami:

- 1) przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami określone w Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Zabrze.

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) przyjęto ustalenie zapewnienia dostępu do kanalizacji w oparciu o zbiorowe odprowadzenie ścieków;
- 2) wprowadzono nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej;

- 3) w obszarze, gdzie przewidziana jest realizacja kanalizacji sanitarnej, dopuszczono czasowe (przejściowe) odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników (szamb);
- 4) wprowadzono zakaz odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczania do cieków i do gruntu.

W zakresie ochrony powietrza:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) wprowadzono ustalenie stosowania indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r.;
- 2) modernizacja systemu komunikacyjnego i wprowadzona konieczność zapewnienia miejsc parkingowych sprzyjać będzie zapewnieniu płynności ruchu, co wpłynie na zmniejszenie ilości emitowanych spalin samochodowych;
- 3) zakaz prowadzenia działalności stanowiącej źródło emisji zanieczyszczeń do środowiska naturalnego w stopniu przekraczającym dopuszczalne wartości stężeń.

W zakresie ochrony przed hałasem:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) określono dopuszczalne poziomy hałasu dla określonych funkcji terenów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przyjęte w projekcie Planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i ustalenia są w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska. Proponowane kierunki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zgodne są także z kierunkami zawartymi w *Studium*.

3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Jak już wyżej zaznaczono, analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W bezpośrednim sąsiedztwie Zabrzea znajduje się proponowany specjalny obszar ochrony

PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jak oceniają autorzy przygotowujący dokumentację przyrodniczą obszaru PLH240003, największe zagrożenie dla proponowanego do ochrony obszaru stanowi:

- 1) niepokojenie zwierząt w okresie zimowym;
- 2) zasypywanie otworów wentylacyjnych, zawały, osuwiska;
- 3) inwestycje mogące mieć szkodliwy wpływ na środowisko;
- 4) zanieczyszczenie odpadami przemysłowymi i komunalnymi;
- 5) zanieczyszczenie wód;
- 6) niekontrolowana penetracja podziemi;
- 7) nieracjonalnie prowadzone badania naukowe.

Wskazane wyżej zagrożenia w większości swoje źródło mogą mieć bezpośrednio na obszarze chronionym, co nie jest możliwe w przypadku obszaru oddalonego, jakim jest obszar Zabrza. Także zanieczyszczone wody z Zabrza odprowadzane są rzekami i lokalnymi potokami do zlewni Kłodnicy, a więc w całkowicie przeciwnym kierunku niż znajduje się proponowany obszar Natury 2000. Z powyższego wynika więc, że nie istnieje możliwość oddziaływania z obszaru Zabrza na siedliska obszaru ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Stąd analizowane w dalszej części oddziaływania na środowisko będą dotyczyły jedynie zagadnień ogólnych.

Przewidywane oddziaływania na środowisko sprowadzają się zatem do następujących zagadnień:

W zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną:

Istotne znaczenie dla bioróżnorodności analizowanego obszaru ma powierzchnia zadrzewiona w zachodniej części obszaru objętego planem wraz z powierzchniami wodnymi Kąpieliska Miejskiego „Maciejów” oraz doliny potoków leśnych. Obszary te stanowią ważne szlaki ekologiczne o lokalnej randze oraz istotne ekosystemy. Tereny te pozostaną w dotychczasowym zagospodarowaniu, to jest nie dojdzie do ich zabudowy. Objęte projektem planu tereny zielone stanowić dalej będą obszar siedliskowy dla wielu gatunków zwierząt i roślin.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na ludzi:

Projektowane przeznaczenie terenu nie zmieni w zasadniczy sposób dotychczasowego jego zagospodarowania. Nie zostaną zatem na analizowanym obszarze stworzone warunki do stałego pobytu ludzi, które mogłyby stwarzać jakiegokolwiek zagrożenie.

W analizowanym terenie nie nastąpi wzrost emitowanego hałasu. Poziom ten nie będzie mógł przekraczać poziomu dopuszczalnego hałasu określonego jak dla terenów zamieszkania zbiorowego zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U.2014.0.112). Przedmiotowy teren nie będzie mógł się także znaleźć się w zasięgu szkodliwego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego określonego w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz.U.2019.0.2448).

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na ludzi **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na zwierzęta:

Z uwagi na to, iż przedmiotowy obszar będzie w dalszym ciągu użytkowany jako tereny zielone, nie nastąpią istotne zmiany w odniesieniu do zwierząt.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zwierzęta **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na rośliny:

Z uwagi na to, iż przedmiotowy obszar będzie w dalszym ciągu użytkowany jako tereny zielone, nie nastąpią istotne zmiany w odniesieniu do roślin. Pewne zmiany mogą być spowodowane jedynie poprzez wprowadzanie nowych gatunków roślin w związku z urządzeniem terenów rekreacyjnych w pobliżu kąpieliska miejskiego.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na rośliny **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na wodę:

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach planu wprowadzono stosowanie rozdzielczego systemu kanalizacji w przypadku realizacji takiej infrastruktury.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych. Ograniczeniu zanieczyszczeń służą także odpowiednie zapisy w projekcie planu dotyczące zasad gospodarki odpadami oraz odprowadzania ścieków. Jest to o tyle istotne, że obszar objęty projektem planu znajduje się w zasięgu prawnie ustanowionego obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice.

Należy także zwrócić uwagę, iż projektowane przeznaczenie terenu nie będzie powodowało wzrostu ilości źródeł zanieczyszczeń ani ich wielkości w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na wodę **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na powietrze:

Nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń gazowo-pyłowych spowodowanego projektowanym przeznaczeniem terenu, jakim jest funkcja sportowo-rekreacyjna i turystyczna. Projektowane przeznaczenie terenu nie będzie powodowało wzrostu ilości źródeł zanieczyszczeń ani ich wielkości w odniesieniu do powietrza.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powietrze **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi:

W przypadku analizowanej części Zabrze nie zachodzi konieczność przeprowadzania znacznych prac ziemnych związanych z potencjalnym przygotowywaniem powierzchni dla potrzeb sportowo-rekreacyjnych jakie mogą być realizowane we wschodniej części obszaru objętego projektem planu. Mimo to, w każdym przypadku należy do niwelacji stosować materiał odpadowy dopuszczony do tego celu właściwymi przepisami. Nie mogą być używane odpady zaliczane do kategorii odpadów niebezpiecznych (Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. *w sprawie katalogu odpadów* - Dz.U.2020.0.10). W zachodniej części obszaru zamierza się utrzymać istniejące zadrzewienie.

W obrębie analizowanego obszaru nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na krajobraz:

Obszar objęty projektowanym dokumentem nie znajduje się w obrębie krajobrazów chronionych w jakiejkolwiek formie. Nie zamierza się także zmieniać zasadniczo istniejącego krajobrazu. Nie planuje się wprowadzania żadnej zwartej zabudowy. Obszar objęty projektem planu w dalszym ciągu pozostanie terenem w większości zadrzewionym i zalesionym.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na krajobraz **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zasoby naturalne:

Do zasobów środowiska na terenie analizowanej części Zabrza zaliczyć należy:

- zasoby wód podziemnych GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice”;
- zasoby wód powierzchniowych;
- powierzchnie zadrzewione.

Ograniczony zakres inwestycji budowlanych w projekcie planu powoduje, iż oddziaływania na zasoby naturalne będą nieznaczne. Obszar w większości będzie funkcjonował jako tereny zadrzewione i leśne przystosowany do uprawiania sportów i rekreacji. Także występujący w jego obrębie akwen wodny pozostanie kąpieliskiem miejskim.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zasoby naturalne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zabytki:

W obrębie analizowanego obszaru nie występują zarejestrowane stanowiska archeologiczne. W przypadku stwierdzenia w trakcie prowadzonych prac ziemnych obiektów archeologicznych należy powiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków. Obiekty te podlegają ochronie prawnej zgodnie z ustawą *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz.U.2022.0.845).

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zabytki **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na dobra materialne:

W obszarze objętym projektem planu nie występują żadne obiekty kultury materialnej podlegające ochronie.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na dobra materialne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

Z uwagi na to, iż na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się realizacji żadnych większych inwestycji obejmujących budowę obiektów kubaturowych, nie nastąpią na tym obszarze znaczące oddziaływania na środowisko. Zachowany zostanie obecny charakter obszaru, w którym dominują znaczne powierzchnie zadrzewione. Nie występują w nim jednak chronione siedliska przyrodnicze. Zatem realizacja zapisów projektowanego planu będzie miała bardzo ograniczony wpływ na elementy przyrody żywej. Oddziaływania te wynikające z:

- a) istnienia przedsięwzięcia,
- b) wykorzystywania zasobów środowiska,
- c) emisji,

będą następujące w zakresie:

- 1) oddziaływań **bezpośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 2) oddziaływań **pośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 3) oddziaływań **wtórnych** – *nie przewiduje się*;
- 4) oddziaływań **skumulowanych** – *nie przewiduje się*;
- 5) oddziaływań **krótkoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 6) oddziaływań **średnioterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 7) oddziaływań **długoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 8) oddziaływań **stałych** – *nie przewiduje się*;
- 9) oddziaływań **chwilowych** – *nie przewiduje się*.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji projektu planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi

natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego realizacją zapisów projektowanego planu z uwagi na niewielką uciążliwość przewidywanej działalności polegającej na zaspokajaniu potrzeb sportowych, rekreacyjnych i turystycznych mieszkańców miasta.

Przedstawiony projekt planu nie zawiera rozwiązań, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska oraz zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Z uwagi na brak jakichkolwiek negatywnych oddziaływań realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, w tym także na obszary Natura 2000, nie rozpatrywano rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty także został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Z uwagi na to, iż analizowany obszar:

- 1) nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000,
- 2) nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem chronionym Natura 2000,
- 3) w żaden sposób nie ma możliwości oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000,

nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych.

5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów archiwalnych i badań terenowych. Dla oceny zmian przestrzennych w krajobrazie wykorzystano kolorowe zdjęcia satelitarne wysokiej rozdzielczości zawarte na stronach internetowych (Geoportal). Dane z tych zdjęć zostały pozyskane metodami fotointerpretacyjnymi i porównane z podobnymi danymi uzyskanymi ze starszych map topograficznych. Metoda ta pozwoliła na określenie dynamiki i kierunków zmian zachodzących w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym obszaru Miasta. Znaczącą część danych pozyskano z dostępnych w internecie Centralnych Baz Danych prowadzonych przez państwowe instytucje centralne (PIG-PIB, PSH, IMiGW). Pomocne także były mapy tematyczne oraz opracowania studialne dotyczące analizowanego obszaru.

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Z uwagi na niewielki obszar objęty zmianą planu oraz jednokierunkowy model projektowanych zmian, nie ma potrzeby przeprowadzania monitoringu i odrębnej analizy skutków realizacji projektowanego planu na środowisko w trakcie jego realizacji. Tym bardziej, że projektowana zmiana w żaden sposób nie będzie wpływać na obszary Natura 2000.

Zupełnie wystarczający jest w tym zakresie systematycznie rozbudowywany monitoring państwowy prowadzony przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Należy wreszcie zauważyć, iż także art. 32 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U.2023.0.977) wprowadza wymóg prowadzenia monitoringu realizacji postanowień planu, w tym także zapisów odnoszących się do elementów środowiskowych. Ocena taka przeprowadzana jest przynajmniej raz w okresie kadencji prezydenta miasta.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa, stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko. Nie sprzyjają takiemu oddziaływaniu także istniejące powiązania elementów środowiska.

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze. Obszar obejmuje część terenów położonych w dzielnicy „Maciejów” w rejonie Kąpieliska Leśnego „Maciejów” o powierzchni 27,72 ha.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji projektu planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego realizacją zapisów projektowanego planu z uwagi na to, iż nie przewiduje się wprowadzenia istotnych zmian w zagospodarowaniu terenu. Rozszerzeniu ulegnie dotychczasowa funkcja obszaru jako terenu rekreacyjnego, sportowego, wypoczynkowego i turystycznego służącego zaspokajaniu doraźnych potrzeb miejscowej ludności.

Przedstawiony projekt planu nie zawiera rozwiązań, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska lub zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa, stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W bezpośrednim

sąsiedztwie Zabrze znajduje się specjalny obszar ochrony PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jednakże nie istnieje jakakolwiek możliwość oddziaływania z obszaru Zabrze na siedliska tego obszaru.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planu uwzględniają zasadę ekorozwoju.

W ustaleniach planu zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tego planu.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Wika S., 1995: Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 : 50 000, ark. M-34-62-A Gliwice. Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., 2001: Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000, ark. M-34-62-A Gliwice. Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Baza danych GIS mapy hydrogeologicznej Polski 1:50 000. Pierwszy poziom wodonośny – występowanie i hydrodynamika. Ark. 941 Gliwice. S. Filar. PIG-PIB & MS, Warszawa 2006.
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce – stan na 31.12.2022 r. Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny PIB, Warszawa 2023.
- Bogdanowicz E., Stachý J., 1998: Maksymalne opady deszczu w Polsce. Charakterystyki projektowe. Materiały Badawcze, seria: Hydrologia i Oceanologia, t. 23, IMiGW, Warszawa.
- Celiński F., Medwecka-Kornaś A., Wika S., 1985: Potencjalna roślinność naturalna Górnego Śląska. Instytut Botaniki PAN, Warszawa, mapa 1:300 000.
- Cempulik P. (red.), 1994: Waloryzacja przyrodnicza miasta Zabrze, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura", Górnośląskie Koło PTPP "pro Natura" c/o Dział Przyrody Muzeum Górnośląskiego, Bytom.
- Cempulik P. (red.), 2005: Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Zabrze, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura", Górnośląskie Koło PTPP "pro Natura", Bytom.
- Gilewska S., 1972: Wyżyny Śląsko-Małopolskie. (w:) Geomorfologia Polski, t. I, M. Klimaszewski (red.), PWN, Warszawa.
- Informacje zawarte w odpowiedziach na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania planu.
- Jankowski A.T., Wach J., 1987: Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000, ark. 531.1 Gliwice. OPGK Poznań, 1987.

- Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych województwa śląskiego za 2017 rok. WIOŚ, Katowice, 2018.
- Kondracki J., 2000: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
- Książkiewicz M., Samsonowicz J., Rühle E., 1965: Zarys geologii Polski. Warszawa.
- Kurkowska M., 2006: Roślinność kompleksów funkcjonalno-przestrzennych na przykładzie Miasta Zabrze. UŚ WBiOŚ, Katowice – praca doktorska wykonana pod kierunkiem prof. dra hab. S. Wiki.
- Mapa geologiczno-gospodarcza Polski, 1 : 50 000, ark. 941 Gliwice, PIG-MOŚZNIŁ, Warszawa, 1997.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (A), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. M. Gałka, I. Brodziński, PIG i MŚ, Warszawa, 2002.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (B), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. I. Bojakowska, M. Gałka, W. Krieger, J. Lis, A. Pasieczna, R. Strzelecki, K. Strzemińska, PIG i MŚ, Warszawa, 2003.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (II) (A), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. R. Formowicz, B. Ptak, I. Ługiewicz-Mołas, PIG-PIB, Warszawa, 2014.
- Mapa geośrodowiskowa Polski (II) (B), 1:50 000, ark. 941 Gliwice. M. Gałka, S. Wilk, PIG-PIB, Warszawa, 2014.
- Mapa hydrogeologiczna Polski, 1:50 000, ark. 941 Gliwice. A. Chmura, PIG, Warszawa, 1998.
- Mapa hydrograficzna 1 : 50 000, ark. 531.1 Gliwice. OPGK Poznań, 1987.
- Mapa hydrograficzna 1 : 50 000, ark. M-34-62-A Gliwice. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2001.
- Mapa glebowo-rolnicza Miasta Zabrze, 1:5 000.
- Matuszkiewicz J.M., 2002: Zespoły leśne Polski, PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M., 2008: Potencjał natural vegetation of Poland (Potencjalna roślinność naturalna Polski). IGiPZ PAN, Warszawa.
- Mikołajków J., Sadurski A., (red.), 2017: Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. PIG-PIB, Warszawa.
- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski, 1:50 000, ark. 941 Gliwice. I. Brodziński, M. Gałka, S. Wilk, J. Lis, A. Pasieczna, S. Wołkowicz, R. Strzelecki, K. Strzemińska, W. Krieger, MŚ i PIG, Warszawa, 2004.

- Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski (II), 1:50 000, województwo śląskie. M. Sikorska-Maykowska (red.), PIG-PIB, Warszawa, 2014.
- Objaśnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1:50 000. Ark. Gliwice 941, J. Haisig, PIG-PIB Warszawa 2015.
- Paczyński B. (red.), 1995: Atlas hydrogeologiczny Polski, Cz. II, Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. PIG, Warszawa.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zatwierdzony przez Radę Ministrów 18 października 2016 r. Warszawa 2016.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29.08.2016 r. Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice, 2016.
- Podsumowanie realizacji Programów ochrony powietrza w województwie śląskim przygotowane w ramach Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. ATMOTERM S.A., Katowice, 2017.
- Podział hydrograficzny Polski. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa 1983.
- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Uchwała nr IV/57/3/2014 SWŚ, Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2014 r., poz. 6275. Katowice, 2014.
- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Uchwała nr V/47/5/2017 SWŚ, Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2017 r., poz. 7339. Katowice, 2017.
- Program ochrony powietrza dla strefy śląskiej mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu. Uchwała nr VI/12/7/2019 SWŚ, Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2019 r., poz. 5874. Katowice, 2019.
- Przeglądowa Mapa Geologiczna, 1 : 200 000, arkusz Gliwice, ark. 941 Gliwice, 1 : 50 000.
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2019 roku. WIOŚ Katowice 2020.

- Regionalny program operacyjny województwa śląskiego na lata 2014-2020. Szczegółowy opis osi priorytetowych. Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice, 2015.
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018. GIOŚ RWMS DMS w Katowicach, Katowice, 2019.
- Richling A., Ostaszewska K. (red.), 2005: Geografia fizyczna Polski. WN PWN, Warszawa.
- Rojek A., Piskorek K., Białobrzaska J., 2019: Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu JCWPd w dorzeczach w latach 2018-2021 (Etap I), PIG-PIB, GIOŚ, Warszawa
- Romańczyk M., Bula R., Wrońska A., Wieland Z., Beuch Sz., 2015: Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
- Romańczyk M., Bula R., Wrońska A., Wieland Z., Parusel J., Sokół K., Misztal A., Beuch Sz., 2015: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
- Sendek A., 1981: Analiza antropogenicznych przemian w szacie roślinnej Górnos Śląskiego Okręgu Przemysłowego. Prace Nauk. UŚ. w Katowicach, nr 457.
- Sendek A., 1984: Rośliny naczyniowe Górnos Śląskiego Okręgu Przemysłowego. Opol. TPN. Wydz. III Nauk Przyr.
- Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W., 2018: Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica*, vol. 91, no. 2, pp. 143-170.
- Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”, Katowice, 2013.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze, 2011.

Szafer Wł., Zarzycki K., 1977: Szata roślinna Polski. PWN, Warszawa.

Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1:50 000, ark. 941, Gliwice, E. Żero (1960), reambulacja J. Haisig (2009).

Tramplera T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A., Matuszkiewicz W., 1990: Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa.

Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze z 2013 r. – aktualizowane w 2021 r.

Zdjęcia satelitarne i dane geoprzestrzenne za www.geoportal.gov.pl.

Całość została uzupełniona informacjami i wywiadami uzyskanymi w czasie obserwacji terenowych przeprowadzonych dla potrzeb prognozy.

10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

USTAWY

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.645 z późn. zm.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.40 z późn. zm.

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1356 z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.682 z późn. zm.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.2409 z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1469 z późn. zm.

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.1385 z późn. zm.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *gospodarce nieruchomościami* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.344 z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.2556 z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. – o *zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.537 z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.977 z późn. zm.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.840 z późn. zm.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1336 z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* – tekst jednolity Dz.U.2020.0.2187.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1094 z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. *o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.733 z późn. zm.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.633 z późn. zm.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1587 z późn. zm.

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. – *o odnawialnych źródłach energii* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1436 z późn. zm.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* – tekst jednolity Dz.U.2023.0.1478 z późn. zm.

ROZPORZĄDZENIA

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* – tekst jednolity Dz.U.2022.0.1225 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. *w sprawie opracowań ekofizjograficznych* – Dz.U.2002.155.1298.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. *w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach* - Dz.U.2005.230.1960.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* – tekst jednolity Dz.U.2014.0.112.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. *w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych* - Dz.U.2009.124.1030.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. *w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* – tekst jednolity Dz.U.2014.0.1713.

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków - Dz.U.2011.25.133 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów – Dz.U.2014.0.1408.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin – Dz.U.2014.0.1409.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - Dz.U.2016.0.138.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt - tekst jednolity Dz.U.2022.0.2380.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni – Dz.U.2017.0.2505.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych - Dz.U.2019.0.1159.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – Dz.U.2019.0.1839 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych – Dz.U.2019.0.2148.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku – Dz.U.2019.0.2448.
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów - Dz.U.2020.0.10.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych – Dz.U.2021.0.1475.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Dz.U.2021.0.2404.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych – Dz.U.2022.0.1518.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry – Dz.U.2022.0.2714.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – Dz.U.2023.0.335.

Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice - Dz. Urz. Woj. Śl. 2023.0.7220.

**PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWE „GEOGRAF”****Wach Jerzy**

41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Józefa Piłsudskiego 30/34

tel. 785 91 79 69

e-mail: geograf10@poczta.onet.pl

REGON 273174990 NIP 629-140-97-47

Dąbrowa Górnicza, 05.04.2024 r.

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2023.0.1094).

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.